

UNIVERSITETET I OSLO

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i EXPHIL03 høsten 2015 – selvstudiumsvarianten

Tirsdag 1. desember - kl. 09.00-13.00 (4 timer)

Oppgavesettet består av to sider

Ingen hjelpemidler tillatt

Både del I og del II må besvares

Del I: Filosofi- og vitenskapshistorie

Enten:

Kant

I verket *Grunnlegging til Moralens Metafysikk* skriver Immanuel Kant følgende: *Det er plikt å gjøre godt mot andre der man kan, og dessuten finnes det mange sjeler som er så deltagende anlagt at de endog uten slike motiver som forfengeligheit eller egennytte finner indre tilfredsstillelse i å spre glede rundt seg, og som fryder seg over å finne andre tilfreds som et resultat av hva de har gjort mot dem. Men jeg vil hevde at i et slikt tilfelle vil en handling av dette slag, hvor pliktmessig og tiltalende den enn er, likevel ikke ha noen moralsk verdi.*

Hva mener Kant må til for at en handling skal ha moralsk verdi? Forklar hvorfor han mener at etikken ikke kan være forankret i ønsket om å spre glede rundt seg. Gjør bruk av begrepene lykke, plikt, aktelse, den gode vilje og det kategoriske imperativ i besvarelsen.

Eller:

Aristoteles

Redegjør for begrepene form og stoff hos Aristoteles. Aristoteles knytter disse begrepene til henholdsvis mulighet og virkelighet. Forklar hva han mener med det. Aristoteles skiller videre mellom fire ulike årsakstyper. Vis ved eksempler hvordan han mener disse gjør det mulig å forklare hvordan henholdsvis en artefakt og et levende vesen blir til. Hume mener det bare er én av disse forklaringstypene som er epistemologisk relevant. Hvilken? Redegjør på bakgrunn av dette kort for Humes årsaksanalyse.

Del II: Etikk

Enten:

Fried og Smart

Redegjør for den betydningen Fried tillegger en aktørs intensjoner i sin etikk og for viktigheten av å kunne skille mellom virkninger og bivirkninger. J.J.C. Smart er mer opptatt av at handlinger skal være rette enn at de skal være intenderte. Forklar hva Smart mener avgjør om en handling er rett eller gal samt hva som gjør en handling rasjonell eller irrasjonell. Når opptrer en aktør godt, ifølge Smart?

Eller:

Ulike syn på abort

Redegjør for Hursthouses dydsetiske syn på abort og kontrastér dette med Peter Singers konsekvensialistiske abortsyn. Judith Jarvis Thomson har et feministisk syn på abort; et perspektiv som kommer til syne i hennes tankeeksperiment om en fiolinist og hans fanclub. Redegjør for dette tankeeksperimentet og for hvordan hun mener dette kan hjelpe oss å avgjøre om abort er rett eller galt.